

DVADSIATA SIEDMA NEDEĽA CEZ ROK B

Všetci dobre vieme, že mnohé manželstvá sa dnes nachádzajú v neradostnej situácii. Rozvodovosť je až taká veľká, že štatistiky hovoria o každom druhom rozpadnutom manželstve. V našich kostoloch sa takmer každú sobotu uzatvárajú manželstvá, ale na našich súdoch sa denne konajú rozvodové konania. Lenže z dnešného evanjelia sa dozvedáme, že aj v Ježišových časoch to bolo tak.

Farizeji prišli za Ježišom s otázkou, či smie muž prepustiť svoju manželku? Aby sme pochopili otázku farizejov, tak si musíme priblížiť situáciu, v akej vtedajší ľudia žili. V časoch Pána Ježiša prevládalo učenie vtedy veľmi váženého rabína Hillela, ktorý mal u ľudí – najmä farizejov – veľkú vážnosť ako učiteľ Zákona. Tento učil, že stačí, aby sa mužovi na manželke niečo znepečilo a môže ju hneď prepustiť. Stačilo napríklad, že manželke vykypela polievka alebo niečo prihorelo alebo sa manželovi zapáčila iná, možno krajšia žena, tak svoju mohol prepustiť. Toto využívali (alebo zneužívali) na uliciach sediaci pisári, ktorí ponúkali svoje služby mužom, ktorým vyhotovovali priepustný list. Mužovi stačilo takýto list len podpísať, doniesť ho domov, ukázať ho manželke a ona musela opustiť jeho dom a prepustiť miesto druhej. Také bolo vtedy rozvodové právo. K tomu treba ešte pripomenúť, že takáto prepustená žena sa nesmela znovu vydať, ak jej to bývalý manžel nepovolil. Z toho vidíme, že žena v Ježišových časoch bola podceňovaná a bola akoby otrokyňou svojho muža. Na túto vtedajšiu prax Pán Ježiš odpovedá slovami dnešného prvého čítania. Boh stvoril človeka ako muža a ženu, lebo nie je dobré, aby bol človek sám. Preto Boh prikázal, aby muž opustil svojho otca a matku a prilipol k svojej manželke. A tak už nie sú to dvaja, ale jedno telo. Potom Pán Ježiš povedal veľmi dôležitú vetu: „Čo teda Boh spojil, človek nech nerozlučuje!“ Touto vetou Pán Ježiš ako Boží Syn povýšil prirodzenú manželskú zmluvu na sviatosť, a preto keď snúbenci uzavrujú manželstvo pred dvoma svedkami a zástupcom Cirkvi, tak ich manželstvo sa stáva nerozlučiteľným s výnimkou smrti niektorého z nich.

A tu by som využil príležitosť zmieniť sa o probléme aj dnešných čias, kedy sa manželstvá civilne rozvádajú, hoci pred Cirkvou uzavreté manželstvá sa rozviesť nedajú. Potom sú, samozrejme, problémy. Ak sa rozvedená stránka znovu civilne zosobáši s iným partnerom (partnerkou), nemôže pristupovať k sviatostiam až do smrti partnera z predchádzajúceho sviatostného manželstva. Jestvuje výnimka, a to v tom prípade, ak rozvedená stránka ostane žiť sama. Vtedy príslušný biskupský úrad na žiadosť farského úradu udelí takejto rozvedenej stránke povolenie pristupovať ku sviatostiam. Toto povolenie obyčajne pri sviatosti zmierenia pýtajú kňazi k nahliadnutiu. Možno niekto z vás mal možnosť vo svojom okolí byť svedkom, že rozvedená stránka zo sviatostného manželstva

prijala ďalšie sviatostné manželstvo. Je to možné? Ved' rozvod v Cirkvi nejestvuje. Počul som, nie raz aj takú poznámku: „No, podplatili biskupa alebo pápeža a ten manželstvo rozviedol.“ Kto takto povie, tak ten nemá vôbec vedomosti a môžeme žartovne povedať, že si nevidí ani na koniec nosa. Opakujem, ak je raz manželstvo cirkevne, podotýkam platne uzavreté, nemôže ho ani pápež rozviesť. Môže sa stať, že manželstvo môže byť uzavreté neplatne, a to z dôvodov prekážok, ktoré manželstvo urobia neplatne uzavretým. Menujem aspoň niektoré tie najzákladnejšie: vynútený súhlas, pokrvenstvo (brat sestra, bratanec sesternica aj druhého stupňa), švagrovstvo, zdravotný stav (zamlčaná neschopnosť mať deti, vážna choroba, skrytá závislosť na alkohole alebo drogách...), tiež ak sa snúbenci vopred dohodnú, že nechcú mať deti a toto pred kňazom zamlčia a iné. Keď vinná stránka takúto prekážku pred uzavretím manželstva zamlčí, vtedy je manželstvo uzavreté neplatne. Takéto „manželstvo“ cirkevný súd vyhlási za neplatne uzavreté, ale nie rozvedené.

Vrátim sa k vyššie uvedenej myšlienke z dnešnej liturgie slova. Pán Boh stvoril človeka ako muža a ženu. To znamená, že muž a manželka patria tak silno k sebe, že majú myslieť nie na svoje vlastné šťastie, ale na šťastie toho druhého. Je to preto, aby mohli vo vzájomnej láske prijať a vychovávať deti. Tu zároveň vidíme stanovisko Pána Ježiša, že rehabilituje rovnosť – rovnoprávnosť – ženy s mužom, ktorú tisícročia žene upierali. Z toho jasne vyplýva vážnosť a dôležitosť sviatostného manželstva, cez ktoré po uzavretí dostávajú manželia Božie požehnanie pre toto mimoriadne dôležité poslanie. Zo strany snúbencov sa vyžaduje nadovšetko praktická viera v Pána Boha. Koľkí snúbenci si ju pri uzatvorení sviatostného manželstva uvedomujú, prežívajú a veria, že sľub si nedávajú len sami pre seba, ale aj Bohu? Koľkí snúbenci dnes veria, že Boh sa stane súčasťou ich života? Mám veľa skúseností s prípravou snúbencov, ktorých viac zaujímala paráda pri sobáši ako podstata toho, čo si uzatvárajú.

Okrem viery je nutná aj láska. Pri každej príprave snúbencov som si neodpustil otázku: Čo je to láska? Aké rôzne odpovede som dostal, až som sa divil. Väčšina mi odpovedala, že sex, porozumenie a iné. Potom sa nedivme, že manželstvá rýchlo stroskotávajú. Tak teda, čo je láska? Známy nemecký spisovateľ Goethe napísal takúto vetu: „Ak chce niekto vstúpiť do manželstva a chce urobiť seba šťastným, nie je manželstva hoden.“ Myslel určite na sebeckosť, ktoré je jednou z hlavných príčin rozpadu manželstva. Pán Ježiš povedal nádhernú vetu: „Môže niekto viac milovať svojho blížneho, ako položiť aj život za neho?“ Je nádherný zvyk pri našich sobášoch, keď si novomanželia prisahávajú lásku na kríži, lebo tam je vyjadrená podstata lásky – obeta. Teda, čo je láska? OBETA. Veľa príkladov by som vedel opísať, no pre nedostatok miesta si to nemôžem dovoliť.

Na záver by som chcel zdôrazniť, z čoho majú manželia čerpať silu, aby sa ich manželstvo nerozpadlo. Pravidelná svätá spoveď, nielen jeden a druhý nie, spoločná účasť na svätých omšiach a denne spoločná modlitba. Škoda, že sa spoločná modlitba vytráca z našich rodín, ktorú nahrádza televízor. Treba si všimnúť staré porekadlo: „Bez Božieho požehnania, márne naše namáhania.“

Pripravil Martin Mojžiš, sprievodca pútnikov.